

Høring – forslag til endringer i arbeidstvistloven om administrative forhold ved Arbeidsretten

1. Innledning

Vi viser til departementets høringsbrev av 9. februar 2026 med forslag til endringer i [lov 27. januar 2012 nr. 9 om arbeidstvister \(arbeidstvistloven\)](#), med høringsfrist 11. mai 2026.

Som landets største organisasjon for ingeniører og teknologer, med innstillingsrett etter [arbeidstvistloven § 39](#), har NITO interesse i at Arbeidsretten er organisert på en måte som ivaretar kravene til uavhengighet, upartiskhet og tillit hos alle parter i arbeidslivet.

NITO er i hovedsak positiv til departementets forslag, som i stor grad følger opp ekspertutvalgets anbefalinger fra 2021. NITO er enig med departementet i at forslagene vil bidra til å styrke Arbeidsrettens legitimitet og uavhengighet, i tråd med [Grunnloven § 95](#) og [EMK artikkel 6](#) nr. 1.

Vi har likevel enkelte merknader, særlig knyttet til sammensetningen av det foreslåtte innstillingsorganet og behovet for å sikre bredere representasjon fra arbeidslivets parter.

2. Arbeidsrettens administrative tilknytning

NITO har ingen innvendinger mot at Arbeidsretten fortsatt skal være administrativt underlagt Arbeids- og inkluderingsdepartementet, fremfor å overføres til Domstoladministrasjonen. Departementet forvalter både arbeidstvistloven og lønnsnemndsloven, og Riksmekleren er også underlagt departementet. Av hensyn til kompetanse, helhet og saksbehandlingstid fremstår det som hensiktsmessig at Arbeidsretten fortsatt er administrativt tilknyttet departementet.

NITO vil imidlertid understreke at slik fortsatt administrativ tilknytning, forutsetter at departementet sørger for at den overordnede administrasjonen av Arbeidsretten skjer på en forsvarlig og hensiktsmessig måte. Det er avgjørende at den dømmende virksomheten er reelt uavhengig av den utøvende makt. Dette ble også påpekt av ekspertutvalget i deres rapport i 2021.

3. Opprettelse av et innstillingsorgan for Arbeidsrettens fagdommere

3.1 Opprettelse av et innstillingsorgan

NITO støtter forslaget om at ansvaret for innstillingsprosessen for Arbeidsrettens fagdommere legges til et uavhengig innstillingsorgan, før saken fremmes for Kongen i statsråd

NITO er enig i at innstillingsorganet bør bestå av en majoritet av dommere, og at dette er nødvendig for å sikre faglig uavhengighet og integritet i innstillingsprosessen. NITO støtter at innstillingsorganet selv velger leder blant dommermedlemmene.

3.2 Sammensetning av innstillingsorganet

NITO har imidlertid merknader til sammensetningen av partsrepresentantene og til innstilling- og utnevningprosessen av Arbeidsrettens fagdommere. NITO er enig med departementet i at innstillingsorganets partsrepresentanter bør oppnevnes etter forslag fra arbeidslivsorganisasjoner med innstillingsrett jf. arbeidstvistloven § 39. Når det gjelder håndteringen av konkurrerende forslag, deler imidlertid NITO Akademikernes syn fra første høringsrunde, nemlig at det er behov for konkrete tiltak for å sikre at også de øvrige organisasjonene med innstillingsrett involveres, slik at rettens legitimitet ivaretas.

NITO mener det bør etableres en plikt til å konsultere alle organisasjoner med innstillingsrett etter arbeidstvistloven før valg av arbeidslivsrepresentanter til innstillingsorganet.

3.3 Innstilling og oppnevning av dommere

I tråd med ovennevnte er det videre viktig at også andre organisasjoner med innstillingsrett enn LO/NHO konsulteres i forbindelse med innstillingene av dommere og varadommere som innstillingsorganet gjør.

NITO mener, at selv om flesteparten av tvister Arbeidsretten behandler gjelder LO/NHO-tilknyttede parter, er det avgjørende for rettens legitimitet at innstillingsprosessen for fagdommere reflekterer bredden i det organiserte arbeidslivet også i de andre sakene. Det er således ikke tilstrekkelig at LO og NHO er hørt.

NITO støtter ellers at Arbeidsrettens leder gis møte-, tale- og stemmerett i innstillingsorganet, og at leder da gis dobbeltstemme i tilfelle stemmelikhet.

4. Rekruttering av varadommere

NITO støtter at også oppgaven med å innstille varadommere for fagdommerne legges til innstillingsorganet, og er positiv til at det legges til rette for bredere rekruttering fra flere lagmannsretter og vitenskapelige institusjoner enn det som er praksis i dag. Som departementet påpeker, vil slik rekruttering kunne bidra til erfaringsutveksling mellom Arbeidsretten og det bredere juridiske fagmiljøet.

I selve rekrutteringsprosessen, mener NITO at en kombinasjon av offentlig utlysning og direkte henvendelser til aktuelle kandidater best vil sikre åpenhet, likebehandling og best mulig rekrutteringsgrunnlag ved at flere kvalifiserte kandidater får reell mulighet til å søke.

5. Klage- og disiplinærordning for Arbeidsrettens fagdommere

NITO støtter forslaget om at Arbeidsrettens faste fagdommere og deres varadommere innlemmes i klage- og disiplinærordningen som gjelder for dommere ved de alminnelige domstolene, jf. domstoloven kapittel 12. Det er fornuftig at fagdommere med tilsvarende

kvalifikasjonskrav, funksjon og ansvar som dommere i de alminnelige domstolene, underlegges den samme ordningen under Tilsynsutvalget for dommere.

NITO er videre enig med departementet og ekspertutvalget i at de partsinnstilte dommerne ikke bør omfattes av ordningen, gitt deres særegne bakgrunn, oppnevningsprosess og funksjon.

6. Rettens sammensetning i den enkelte sak

NITO uttrykte i forrige høringsrunde skepsis til ekspertutvalgets anbefaling om å åpne for at retten unntaksvis kan settes uten partsinnstilte dommere i saker der en part ikke tilhører en organisasjon med innstillingsrett. NITO er tilfreds med at departementet ikke foreslår en slik særregel. NITO deler departementets vurdering av at de utfordringer som i visse tilfeller kan oppstå i relasjon til [EMK artikkel 6](#) nr. 1, kan løses innenfor gjeldende regler om habilitet. Ordningen med partsinnstilte dommere er av grunnleggende betydning for Arbeidsrettens legitimitet og partenes tillit til domstolen. Å opprettholde hovedregelen i [arbeidstvistloven § 38](#) første ledd – med syv dommere hvorav fire partsinnstilte – er etter NITOs syn helt sentralt.

7. Godkjenning og registrering av sidegjøremål

NITO støtter forslaget om at Arbeidsrettens leder gis kompetanse til å behandle søknader om sidegjøremål fra rettens øvrige fagdommere, tilsvarende ordningen for domstolledere i de alminnelige domstolene. Dette er en hensiktsmessig forenkling av saksbehandlingen.

Med vennlig hilsen

Kjetil Lein
President

Egil Thompson
Generalsekretær

Dokumentet er godkjent og elektronisk signert